

Metempsychoza

KONSTANTY ILDEFONS GAŁCZYŃSKI

Metempsychoza

TEATRZYK „ZIELONA GĘŚ”
MA ZASZCZYT PRZEDSTAWIĆ
W WIEKOPOMNYM DNIU TRZYLETNIEJ
ROCZNICY SWEGO ISTNIENIA
SZTUKĘ ESCHATOLOGICZNO-GASTRONOMICZNA
PT.

W ROLI GZEGŻÓŁKI NIEPORÓWNANY

ALOJZY GZEGŻÓŁKA

Dyrekcja zastrzega sobie prawo wglądu w teczki i kartony tych PT. Widzów, którzy, korzystając z natłoku, przedostają się na salę zaopatrzeni w zgnile jaja.

Nie pluć

Nie palić

Nie drzemać

ZIELONA GĘŚ

w okularach, wzrok nadwyrężony: oplakane skutki trzyletniej harówki

Prześwietna Publiczności! W uroczystym dniu dzisiejszym znowu rzucamy jak z rękawa perłę przed wieprza...¹

PUBLICZNOŚĆ

Gdzie jest ten wieprz?

ZIELONA GĘŚ

Będzie!

SUFLER

starszek pracujący z jednonominutowym opóźnieniem

...znowu rzucamy jak z rękawa perłę przed wieprza...

ZIELONA GĘŚ

radośnie kontynuuje

...I występujemy z nową, rocznicową, specjalnie przez naszego Autora napisaną sztuką pt. *Metempsychoza*², to znaczy wędrówka dusz.

Starożytne wierzenia indyjskie podają, że człowiek po śmierci, w zależności od swoich przeskrobań, wciela się w formy rozmaitych stworzeń, do słonia włącznie, po czym następuje tzw. „ambahwa”, czyli stan kompletnego rozpuszczenia się we wszechobejmującej satysfakcji. Ale nasz nieporównany Gzegżółka...

PUBLICZNOŚĆ

otwiera parasole i wywołuje burzę oklasków

ZIELONA GĘŚ

c.d.

Sztuka, Dusza

¹rzucić perły przed wieprze — aluzja do fragm. Ewangelii według św. Mateusza Mt 7,6. [przypis edytorski]

²metempsychoza — in. reinkarnacja; pogląd religijno-filozoficzny, według którego dusza po śmierci fizycznego ciała wciela się w nowy byt – człowieka, zwierzę lub roślinę. [przypis edytorski]

...Nasz Gżegżółka poszedł dalej. Gżegżółka, dzięki nieustępliwemu eksperymentatorstwu, posiadał tajemnicę wcielania się w różne zwierzęta, ptaszki i muszki nie po śmierci, ale za życia, bez użycia jakichkolwiek przyrządów, również do słonia włącznie. Kurtyna!!

KURTYNA

Już się wzbijam.

wzbija się i odsłania charakterystyczne apartamenty w historycznym Palais Gżegżółka. Gżegżółka w papuziej podomce, na fotelu, lekko skonfundowany, w przerwie między jednym wcieleniem a drugim. Rodzina Gżegżółki zapatrzona w Gżegżółkę jak w obraz, ale z niepokojem, bo nie wiadomo, co się stanie za chwilę

GŻEGŻÓŁKA

A teraz się wcielę w muszkę. Zechcę i wcielę się. A wam nic do tego.

wciela się w muszkę na dłuższy czas i pogrąża się w brzęczeniu

RODZINA GŻEGŻÓŁKI

Ha, trudno.

pogrąża się w finansowych trudnościach w związku z powyższym

GŻEGŻÓŁKA

A teraz na przykład dobrze by było w konia.

RODZINA GŻEGŻÓŁKI

Alojzy, bój się Boga! Skoro już inaczej nie możesz, skoro już tak cię przydusiło, że się koniecznie musisz wcielać, rybko, to wcielaj się przynajmniej w coś przyjemnego, np. w kotka.

Taki kotek. Kicia. My i wstążeczkę tobie zawiążemy. I mlecza damy na spodeczku. Jeżeli już taki los, to bądź chociaż mruczusiem, a nie ogierem.

wszyscy członkowie Rodziny padają błagalnie na kolana i płaczą

GŻEGŻÓŁKA

ludzkim głosem; wierszem

A właśnie, jasna cholera!

zaraz się wcielę w ogiera.

mimo protestów Rodziny wciela się w ogiera, nieprzywoicie rzy i zanieczyszcza mieszkanie

PUBLICZNOŚĆ

A my żądamy, żeby, stosownie do zapowiedzi Dyrekcji Najmniejszego Teatru Świata, Gżegżółka natychmiast się wcielił w wieprza.

GŻEGŻÓŁKA

Proszę bardzo.

wciela się w wieprza, wskakuje na rozżarzoną patelnię i, biorąc pod uwagę uroczysty Dzień Urodzin Teatru, rozprowadza się wśród Publiczności w postaci wybornych, urodzinowych kotletów

HERMENEGILDA

A ja się wobec tego wcielę w kwaszoną kapustę. Niech żyje Zielona Gęś! Vivat Najmniejszy Teatr Świata!

Orkiestra wykonuje fanfarę „Zielonej Gęsi”; Hermenegilda wciela się bez trudu w kwaszoną kapustę i rozkłada się na talerzach z kotletami.

FANFARA „ZIELONEJ GĘSI”

ZIELONA GĘŚ TO TEATR JEST WSPANIAŁY,

ZIELONA GĘŚ JAK PADEREWSKI GRA,

ZIELONA GĘŚ NAJLEPSZE MA KAWAŁY,

ZIELONA GĘŚ!

ZIELONA GĘŚ!

ZIE-LO-NA GĘ-E-Ę-Ś...

KURTYNA

stosownie do okazji spada w postaci śnieżnego obrusa

PS

SUFLER

staruszek pracujący z coraz większym opóźnieniem

...znowu rzucamy jak z rękawa perłę przed wieprza...

całkowicie zasypia z objawami całkowitej sklerozy

KONIEC

„Metempsychozy”

15 maja 1949

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z *Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur*.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na *Licencji Wolnej Sztuki 1.3*.

Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w *Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur*. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/galczynski-metempsychoza/>

Tekst opracowany na podstawie: Konstanty Ildefons Gałczyński, *Próby teatralne 3*, wyd. Czytelnik, Warszawa 1979.

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach biblioteki Wolne Lektury (wolnelektury.pl). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Fundację Wolne Lektury.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Ilona Kalamon, Kornel Myczko.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).